

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

ביון שפירש מלייתו. פי' בקונטרס דבר'ע גרס כיון שפירש טלייתו דע"כ מיבעי ליה לאוקמי יש אס למקרא א' כדאמרין פ"ק דסנהדרין (דף ד.) ויש אס למסורת כר"א כדדרשין בצבורות (דף לה.) דרמינן מהאי פלוגתא על מילתא אחריתי דלמך התם לר"א יש אס למקרא ורמינן עלה מהא דיש אס למסורת ס"ל ור"ע סבר דהיינו שפירש טלייתו עליה לשם יעוד אס לגרשה בגט וחזרה אלל אביה אינו יכול למוכרה דאין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר אישות דקצר יש אס למקרא כלומר בצגדו קרינן ביה שהוא לשון צגד דאי לשון צגידה איבעי ליה למימר בצגדו כמו בשמעו (דברים כט) ואע"ג דבעלמא קרינן בצגדו (במדבר לה) התם ליכא למיטעי אלל הכא איכא למיטעי: א' רבי אריעזר סבר יש אס למסורת. ומדלא כחז צביגדו ציו"ד משמע היינו לשון צגידה ב' דאי לשון צגד הוה ליה למיכתב ציו"ד ואע"ג דכתיב (בראשית לו) ותתפשטה בצגדו בלא ציו"ד היינו משום דליכא למיטעי וקשה היכי דייק שהמסורת לשון צגידה מדלא כתיב צביגדו ציו"ד פריסת טלייתו מדלא כתיב צביגדו ציו"ד ועוד דאין רגילות למיכתב לא ציו"ד ולא ציו"ד בתוך אותיות הפעולה ונראה לפרש שהמקרא ודאי משמע לשון פריסת טלייתו כמו ותתפשטה בצגדו דאי לשון צגידה היה רחוי לקרות בצגדו אלל המסורת הוה לשון צגידה דאי לשון פריסת טלייתו היה לו לכתוב בצגדו עליה ולא בצגדו בה וימיהו קשה דהיינו דרך הגמרא להקדים דברי ר"ע לדברי ר"א שהיה רצו"ל לך נראה לר"ת דגרסי' כיון שפירש טלייתו עליה דברי ר"א ור"ע אומר כיון שצגד צה וינחא שהתא שדברי ר"א קודמין לדברי ר"ע שהיה תלמידו וה"פ ר"א סבר יש אס למסורת ומסורת הוה לשון צגדו ציו"ד משמע טלייתו מדלא כתיב צביגדו ציו"ד או צביגדו צ"א אע"ג דבשמעו לא כתיב ציו"ד היינו משום דליכא למיטעי ור"ע סבר יש אס למקרא היינו לשון צגידה דאי לשון

קפ א מ"י פ"ג מהלכות אישות הלכה י"ב סגן עשין מה טור ש"ע אה"ע סימן לו סעיף ג וסימן נה סעיף ז:
קפא ב מ"י פ"ד מהל' עבדים הלכה ט:
קפב ג מ"י שם הל' יא:
קפג ד מ"י שם הל' יב:

מוסף רש"י

כיון שפירש טלייתו עליה. שיעדה אדון לאמה העבדיה ושאה ופירש נפיו עליה. שוב און האז רשאי למוכרה אפילו גרשה אדון. דאין אדם מוכר בתו לשפחות אחר אישות (בבברות ד.). כיון שבגד בה. אביה שמכרה שפחות. שוב אין רשאי למוכרה. דאין אדם מוכר את בתו לשפחות אחר שפחות. אלל לאחר אישות מלי (שם). ר"א סבר יש אס למסורת. ומה שכתב משה ומתקן בספר מורה לשרל. הוה האס והתקן. ולא כמו שהוה נקרא. (סוה"ט). כמה שמכרה כתב של מינה למשה און צריכין לזרעה ולא לפי המקרא (שם). שמסרה כמינהו לכחן חקירה (שם). ד. בצגדו צה כתיב בלא ציו"ד. וחוה לשון צגידה. כשאר מינות הכתובות בלא ציו"ד והתקן קוראן דענין קמך. כמו בשמעו (בבברות ד.). ור"ע סבר יש אס למקרא. במר קרייהו אלוילען דהיא עיקר (שם). ד. בצגדו קרינא (בבברות ד.). אין מוכרה. לכתו לקרובים. שאין להם קידושין צה דענין רחוי ליעוד (לקמן טד.). אין אביה רשאי למוכרה לקרובים שהיא אסורה להם משום עורה לפי שאין לה מקיים צה אשר לא יעדה (שם). מוכרה לקרובים. כדלפנין (לקמן טז.) בתו לאמה פעמיים שהיא נמכרת אלל לאמהו (שם). ורשוי שמוכרה אלמנה כו'. הוהיל ויש לו צה קידושין אע"פ שן צעציה קידושין תופסין בחיי' לאון (שם). ואלא דקדשה אביה. לאונו שנתאלמנה הימנו לפני מיתה זו (שם). בקדושי יעוד. וחס תאמר הלא ע"י אביה צוה לה והוה ליה מוכר לאישות שוב אינו מוכרה לשפחות. הוה מתני' אליבא דר' יוסי דאמר מעות הראשונות שנקבל על המיתה לאו קידושין נימנו אלל לשפחות. ועוד שתופס צה מתמת שפחות פירוטות פעולה שיש לו עליה הוה צה ולא על ידי אביה צוה לה לנהי חן מיתה בחיייה יעד. שפחות צה אישות (שם). לשפחות אחר אישות. קיבל קידושין וחזרה אליו שנתאלמנה אין חזר ומוכרה לשפחות (שם).

כיון שפירש טלייתו עליה. דעל כרחק מיבעי ליה לאוקמי יש אס למקרא כר"ע כדאמרין בסנהדרין צפ"ק ויש אס למסורת כר"א כדדייק' בצבורות דרמינן מהא פלוגתא על מילתא אחריתי דלמרינן התם לר"א יש אס למקרא ורמינן עלה מהא דיש אס למסורת ס"ל צפ"ל פסולי המוקדשין. ובמכילתא א' גרסינן שפירש טלייתו עליה דברי ר"ע ודר"א לימא התם: **לעס נכרי** דהיינו לשפחות לא ימשול האז מאחר שפירש טלייתו אדון עליה לשם יעוד אס גרשה בגט וחזרה אלל אביה אלל לא יעדה וחזרה אלל אב חוזר ומוכרה כרצנן דלמרי לעיל לשפחות אחר אישות הוה דלא כי הכא דמי יעדה הוה ליה לאישות אלל לשפחות אחר שפחות מלי מוצין ור"א אומר כיון שצגד צה שמכרה לשפחות שוב אינו יכול למוכרה לעס נכרי דהיינו שפחות אלל לשפחות אחר אישות קידושין מלי מוצין. ור"ע דריש להא כר"א כיון שצגד צה שוב לא ימכרנה ודריש ליה נמי כר"ע דכיון שפירש טלייתו עליה לא ימכרנה להכי קאמר לא לשפחות אחר אישות ולא לשפחות אחר שפחות: **למסורת.** בצגדו כתיב ולא צביגדו אין הצרת חירק בלא ציו"ד ונקודה שמתח הצי"ת צמקוס ציו"ד משמשת אלל לפי מה שכתב היה לו לקרות חטף קמך בצגדו לשון צגידה כמו שאתה קורא בשמעו את דברי האלה (דברים טז): **יש אס למקרא.** בצגדו קרינן כמו ותתפשטה בצגדו (בראשית לו): **יש אס למקרא ולמסורת.** הילכך דריש תרויהו. וא"ת הוה דלמך צנסנהדרין ג' צה צנסת צנסת צנסכות לר"ע יש אס למקרא התם ליכא למימר מקרא ומסורת דאי אימיה להאי לימיה להאי אס שלשה דפנות הכשרת לא תדרש מקרא ואס תפסול לא תדרש מסורת אלל כאן יש לקיים שניהם: **יעוד.** אמר לאמתו העבדיה הרי את יעודה לי בצכף מקנתין: **הא יעודי מייעד.** כלומר לקידושין שלא לשם שפחות מוכרה: **אין לאביה רשות צה.** כדאשכחן לענין נדרים דלפקה קרא מרשותיה

א) צבורות לה. מילתא פ' משפטים פרשה ג, ב) דבדפ"ר: רבי אליעזר. וכן מוכח מצבורות. א) סנהדרין ד. סוכה ו: פסחים פו: צבורות לה. כרימות י: מכות ז: ד) צבתי' טקף: למא'. ה) צמכות מג ע"ב. ו) רש"י א' לקמן ב. מד: ז) צ"ל אלעזר. (מהרש"א, ע"ש). ח) לקמן מה. ט) לקמן יט ע"א. י) לעיל עמוד א', ס' ד) [צמדבר ל' י. ע] [ש מ, יא]. ט) צ"ב קיא ע"ב. ע"ש. ז) לעיל יב ע"א, ו"ש צ"י ד"ה דומא'. ק) צכ"ה הוה דיבור אחד עם הקודם וטקף: כיון דאין קן ויין קן ינשאון מילין מנחמו ולפניו דאין קן ויין קן ינשאון כר"ע. ו"ה צכ"ה ר"ש מדעסויאל. ט) ור"א ד"ה רש"י. ט) ע"י צ"מ ט ע"ב. ו"ע תוס' צ"מ ד ע"ב סוה"ה אין נצבעין. א) הוה לן למקרי. ע"פ תוס' צבכורות לה. ט) ו"ע תוס' צבורות לה. ד"ה ורמינן א' [מני צ"ל דמלאורימא מיהו]. ד) ד' ע"ב.

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה בשלמא וכו' אין לך בו חיל מצוה:

מוסף תוספות

א. כלומר בבגדו קרינן ביה בחיריק. יט"ב. ב. מדכתיב בגד בוגדים בגדו. ג. ש. [הוא] מלשון בגד מלבושו. ס. ד. חטף קמך. תוס' ה"ה א"ש. ה. בבגדו בה משמע שהוא בוגד בה. תוס' ה"ה. ו. בסגול. תוס' רש"י. ז. פירושו דהכא לא מקרא ומסורת דבגדו דרשין אלא מדכתיב אשר לא יעדה באלף קרינן ליה לו בוא"ו. רש"י ח. דכל חד מהני תנאי בעי למדרש טופיה דכתיב בבגדו לפוס סבדיה דרדשי מלא יעדה כי היכי דלא תקשו ליה טופיה דקרא. שס. וע"ש שמפיש יומר. ט. אבל נקדשה היא אוקמא אדינא שהיא ברשות אביה. רש"י.

וגדר אלמנה וגרושה וגו' וענין ירושה וירש אותה ט' מכאן שהבעל יורש את אשתו: **הכא.** דקתני פירש טלייתו לאו בייעוד קאי אלל בקידושי קטנה בעלמא שלא נמכרה: **כיון שמכרה למי שנתחייב צה כו'.** כלומר שקדשה לאישות: **אין מוכרה.** האז לבתו לקרובים שהיא אסורה עליהם לייעד דבעינן אשר לא יעדה (שמות כ"ה): **מוכרה לקרובים.** ולא בעינן יעוד והיכא דאימיה אמר קרא דתפיס: **ושוין שמוכרה.** כשהיא אלמנה לכ"ג וקידושין תופסין לו צה דקידושין תופסין בחיי' לאון כדלקמן צפ"ג (דף סח.). **אי דקדיש נפשה.** שלא ע"י אביה ונתארמלה הימנו: **אלמנה קרי לה.** צמתיה וכי יש צמעשה קטנה כלום: **ואמר רב עמרם גרסינן: הכא.** שנתארמלה מקידושי יעוד והאי דהדר מלי לזבוגה ולא קרי ליה לשפחות אחר אישות אליבא דר' יוסי צר' יהודה היא דלמך לקמן (דף יט.) מעות הראשונות של מקנתה לאו קידושין נימנו וכי וגזירת הכתוב היא שיהיו קידושין הילכך הדר מלי לזבוגה: **הא אין אדם מוכר וכו'.** ורפ"י אחר אירוסין: **שאני אירוסין דידה.** דכיון דהוא לא קדשה יכול למוכרה: **בשלמא אירוסין מאירוסין שאני.** דאיכא למימר אכז קפיד קרא דלא לזבוגה צה דקדשה וכיון דהני קידושין לאו איהו עביד נימנו לו רשות למוכרה: א' אלל נישואין מיי

צגד א' ה"ל צבגדו דמבגד יאמר צגדו כמו מנגד נגדו ומחלצו וכו' וכו' דקרינן ותתפשטה בצגדו ולא בצגדו התם ליכא למיטעי ו"מ צהאי כתיב אשר לא יעדה וקרינן לו ציו"ד ר"ע סבר יש אס למקרא דהיינו לו ציו"ד והשתא מגלה על צגדו שהוא לשון צגד פריסת טליית ר"א סבר יש אס למסורת ומכ"כ לו צאל"ף והשתא מגלה על צבגדו שהוא לשון צגידה א' זבוגי הוא דלא מוצין צה הא יעודי מייעד צה. לאו דוקא יעודי מייעד אלל ר"ל קדושי מקדש לה דאי לא היה יכול לקדשה אמאי קאמר שוב אינו רשאי למוכרה פשיטא אפי' לקדשה אינו יכול כ"ש למוכרה ויש מיישבין הגירסא זבוגי הוה דלא מוצין לה הא לשאר מילי מלי עביד וקא מתמנה גמרא הא יעודי מייעד לה כלומר היכי אמרינן דשאר מילי מלי עביד והא צבר יעודי מייעד לה ואי אמרת נישואין עושה אין לאביה רשות צה ודוחק: **בשלמא אירוסין מאירוסין שאני.** פי' שאני אירוסין דידה דכיון דהוא לא קדשה יכול למוכרה אלל נישואין מנישואין מי שאני פי' הקונטרס כיון דמדאורייתא א נפקא מרשותיה לגמרי וקשה והא אירוסין נמי הוה דאורייתא כדלפנין לעיל ג' מכי קח וכו' דמ"מ יש לחלק בין אירוסין לנישואין משום דבנישואין נפקא מרשותיה לגמרי כדפי' הקונטרס הא לימא דהא קטנה אי מסרה נפשה לתופה הי"נ דנפקא מרשותיה דאז פשיטא דלא לך יש ליישב פי' הקונטרס הכי צלמא אירוסין מאירוסין צה דאורייתא דאז היא לך מלי למוכרה והאי חדוש וחיכא למימר אין לך א' צה אלל חדושו וחיכא לאוקמי האי חדוש צהאירוסין דידה פירוש כשקבל אביה קידושין א' אלל נישואין גמורין דמפיק לה לגמרי מרשותיה דאז א"כ אין לחלק בין נישואין דידה לנישואין דידה וצנישואין דידה נמי לא מלי מוצין לה אלל קטנה דממסרה נפשה לתופה לא אשכחן דנפקא מרשותיה דאז צהאי צמאי

מיי